

SAMMANFATTNING

Händelsen inträffade på en flygning mellan Arlanda och Vilhelmina den 5 februari 2016. Under första delen av inflygningen mot Vilhelmina, observerade besättningen en varning för fel i höjdtrimssystemet. Besättningen beslutade att koppla ur autopiloten vilket resulterade i en abrupt nos-ned-rörelse. Inflygningen avbröts eftersom det krävdes en relativt stor kraft för att styra flygplanet i tippel. Ett väntläge påbörjades för att där lösa problemet. Detta lyckades inte och dessutom var väderförhållandena under tillåtna värden för inflygning och landning varför besättningen beslutade att i stället flyga till Umeå flygplats. Destinationen kom därefter att ändras till Skellefteå flygplats.

Även vid inflygningen mot Skellefteå var trimfunktionen fast i nos-ned-läge när autopiloten kopplades ur. Besättningen beslutade att landa med klaffarna infällda för att inte förändra balansen i tippel. Med relativt stor kraft höll en av piloterna upp nosen under inflygningen medan den andra piloten var redo att hjälpa till vid behov. En normal landning kunde dock utföras.

En simulering av händelsen i en flygsimulator där styrkrafterna överensstämmer med verkliga krafter visar att styrkrafterna var höga, men hanterbara. Denna slutsats bekräftas av det faktum att den biträdande piloten inte behövde ta hjälp av befälhavaren för att hantera höjdroderkrafterna. Simuleringen visar också att det hade varit betydligt enklare att landa med utfälld klaff än med infälld klaff.

Det kan dock konstateras att nödchecklistorna i detta fall inte gav piloterna någon vägledning för hur flygplanet skulle konfigureras inför landning. Någon specifik checklista för det fall att båda trimsystemen slutar att fungera fanns inte. En sådan checklista skulle naturligtvis kunna vara till hjälp för att planera en så säker landning som möjligt. Utredningen visar dock att det är ytterst ovanligt att både det ordinarie trimsystemet och standby-systemet helt upphör att fungera. Mot den bakgrunden och då det handlar om ett fel som går att hantera och inte kan anses tillräcklig allvarligt ur säkerhetssynpunkt avstår haverikommissionen från att lämna någon säkerhetsrekommendation angående detta.

Orsakerna till det felande höjdtrimssystemet har inte med säkerhet kunnat fastställas. Det har dock fastlagts att skadorna på ett relä har varit en bidragande orsak. Sannolikt har även bristande tillförlitlighet hos trimdomkrafterna varit en bidragande faktor.

Säkerhetsrekommendationer

Inga.